

**R. P. Christophori De Ortega È Societate Iesu, Quondam
Scolasticæ Theologiæ publici Professoris, ac ejusdem
Facultatis Præfecti ... Theologia Controversiarum
Dogmaticarum, & Scholasticarum, de Divina ...**

**Ortega, Cristóbal de
Lugduni, M.DC.LXXX.**

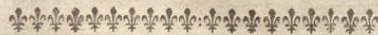
1. Ex diuinæ volitionis liberæ positiua retractatione per aduersam nequit
libera Dei volitio cessare per scripturam, & Patres.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-94285](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-94285)

eius exercitium liberum, sed solum possibile contingenter: in quo, & negationis suae actualis, & exercitii possibilitas (videlicet apponi à voluntate possit) & contingentia continetur. Ex qua utriusque extremi contingentis propositione constat alterutrum bonitatem solum proponi in utroque extremo, & in alterutro solummodo possibilem, & ex utriusque defectibilitate, in quouis eorum defectibilem: quod satis est, ut neutrum ex illis amari necessario à Deo debeat: sicuti amari necessaria omnia debent: ut autem aliquid non ametur necessario non est opus mali aliquid positum habere: sed non esse necessario bonum, sed contingens à contingentia sui: & si non bonitatis, qua, casu quo fuerit, bonum erit.

8. Præterquam quod defectus extrinseci boni, & convenientiae, ob quam hæc volitio (ex qua velis libertatem) à Deo non erit, sed eius potius negatio, satis boni oppositi, quod hic, & nunc ipsi non adest erit, ut volitione illa voluntas Dei ablineat, purèque omittat, sicuti, & satis est, ut omittat illam volitionem, cum ob eandem bonitatem, & convenientiam extrinsecam, ex libertate contrarietatis non illam volitionem liberam apponit Deus; sed adversam in adversariorum sententia: illud de defectu gaudij de illa volitione finisolum est: nam cum volitio ipsa contingens sit, & cuius defectus imperfectionem in Deo, seu perfectionis diuinæ imminutionem non arguat, ita neque reflexi gaudij illius (quod è sui etiam obiecti contingentia est contingens) defectus diuinam minuet perfectionem, nedum Deo imperfectionem appingeret. Adde etque Deum de vero suo exercitio libero in omissione pura volitionis illius letari posse; imò, & de facto gaudere ob eius, tum moralem, tum ob physicam bonitatem, cum pro suo arbitrio contigerit, ac de ipsa libera volitione, quæ omittitur, ut diximus immo, 5. & 6.

9. Denique leuissime opponit idem author: non processum Spiritum Sanctum ex omni exercitio libero voluntatis diuinæ si purè Deus è contradictionis libertate omittat; cum è carentia pura voluntatis, & volitionis procedere nequeat: etenim si de processione perse quarto modo Spiritus Sancti loquatur, exercitio illum libero aliquo procedere absurdum, & censura dignum erit, si asseratur, si materialiter solum, & identice potius inferat negato exercitio libero contradictionis voluntati diuinæ non procedere illum ex omni exercitio libero, quam si hoc etiam exercitium liberum admittatur: iam dixi purè, quam in Deo omissionem admittimus omnes, positum volitionis necessarii includere, & positum indifferentiam voluntatis diuinæ in actu primo, omnium etiam sententia, quo ratio tacta cessat: quomodo autem volitionis, qua qua libera, omittio, quæ eius, qua talis, puram carentiam sonat, diuinæ voluntati, & volitioni identificetur, Mysteriorum libertatis diuinorum actuum est: nec minori difficultate in identitate in adversis seque mutuo excludentibus volitionibus diuinis q. 6. explicandum; si status viæ plenam eius difficultatis complanationem, & explanationem assequi possit.

QVÆSTIO V.

De affectuum liberorum Dei extensua, quoad durationem, magnitudine.

QVæstionem circa necessariam affectuum diuinorum tota æternitate durationem à Theologis antiquioribus suppositam potius, quam ex instituto disputatam Recentiores motis, ac expensis hinc inde difficultatibus iusto longiorem fecerunt; nobis autem iusta dignam disputationem: ex duplici autem capite necessaria volitionis libera per totam Dei æternitatem duratio in quæstionem videtur vocari. Primum, quia semel habita per liberam aliam contrariam à Deo, vel de se, siquæ præcisa libertate, vel etiam motius aliquibus occurrentibus conceptam deficiat: sicuti primo non ipsa, sed eius loco opposita libertate contrarietatis concipi à Deo potuit. Secundo quia è Dei libertate contradictionis, quam q. 4. statuimus,

vel in tempore incipere, vel succedente, aut succedente tempore omitti pure à Deo possit ac cessare: nullo modo tempore libera Dei volitio hinc ex libertate contradictionis, siue contrarietatis à Deo habita, libera non est: quare ita esse pro quouis instanti temporis debet, ut absolute pro priori naturæ ad eius in actu secundo positionem potuerit non esse: quare etiam suppositione quod in hoc instanti sit consequenti impossibilitate non effugueat; absolute tamen in secundo pro priori, ad eius in ipso positionem non esse poterit ex alterutra libertate ita in primo fuit, ut pro priori illo signo non esse absolute potuerit: utrinque ergo examinanda in presentiarum quæstio erit.

CERTAMEN I.

Ex diuina volitionis libera positua retractione per aduersam nequit liberæ Dei volitio cessare per scripturam, & Patres.

1. **C**onclusio hæc domatica est à nullo Catholico Doctore negata num. 23. non est Deus, quæsi homo ut mentitur: neque, ut filius hominis ut mutetur. 2. Reg. 15. Triumphator in Israel non pareet, & 2. auidine suo flectitur. Neque enim homo est, ut agat penitentiam. Illud, verbum autem (voluntatis prædictum) Domini manet in æternum: & 46. Consilium meum (decretum) si alii & immutabilis manet. &c. Malach. 3. ego Dominus, & non mutar. Prou. 19. Multæ cogitationes in corde viri: voluntas autem Domini in æternum manet. Iac. 1. spud quem non est transmutatio, nec vicissitudinis obumbratio: agit autem de voluntate donandi nobis spiritualia dona, & regenerationem per baptismum. Ad Hebr. 6. 5. in quo abundantiæ valem Deus ostendere pollicitationis hæreditas immobilis est: filij sui interposuit iniuriandum: ut per duas res immobilis (nempe pollicitationem, & iuramentum) quibus impossibile est mentiri Deum fortissimum solacium habeamus: filij de superabundanti duabus aliis firmitatibus immobilitatem Consilij sui de se, nempe promissionis, & iuramento, quibus nobis maxime propoliti, & pacti nostri firmitas innotebit, & immediate dixerat, ostendat.

2. Ad hanc autem Consilij sui, seu decreti diuini immutabilitatem offendendam scripturæ faciendæ, futuræque et eo sunt, pro factis & præteritis quandoque recentiori doctæ Hieron. in id Ephel. 2. conuersi fuerant, & consilium fuit, Theoph. ad illud Oleez. 5. in die redargutionis manifestabitur tibi: ac Patres plures apud nostrum Ruiz d. 25. de scient. sect. 4. ad illud Isaia. 45. iuxta Septuag. qui fecit remota. Solos ad hæc verba recitabo Bernard. serm. 68. in cant. inter med. & finem sic fatum. Nam & de meritis quod illicita sit, cui de proposita Dei firmior suppetit, securitatem gloriantis ratio: Non potest se ipsum negare Deus neque non facere, quæ iam fecit, ut scriptum est: qui fecit, quæ futura sunt faciet; nec deest propositum suo Deus, & Fulgentium 1. ad Monim. cap. 12. sub init. eius sententia prophetica ita rationem reddente, in illa quippe immutabilitate Consilij sui secundum beneplacitum eius, quod proposuit in eo in dispensatione plenitudinis temporum, & statuare omnia in Christo, quæ in calu, & quæ in terra sunt in ipso. Ex æternitate dispositionis sua in prædicatione iam fecit, quacunque effectu opere sui tempore congruo faciendâ disposuit: quibus locis & aliis quibus limitat Ansel. de concord. libri arbit. cum prædict. col. 5. & 6. 10. Mag. serm. 16. de possib. c. 2. & alij Patres recitati à nostro Ruiz de scient. d. 25. sect. 4. & d. 3. 1. sect. 4. iuxta ea Isaia. 46. certitudinē effectuum prædestinationis ex immutabilitate, propositi, & voluntatis probant non quidem ex efficacia voluntatis antecedentis Dei circa nostram salutem, & merita, reliquoque prædestinationis effectus, qui vel liberi actus prædestinatorij sunt, vel hos supponunt secundum se ipsos, etiam per scientiam mediam regulari præcise eorum effectum certitudinē præfatos Patres probant nequeunt eorum ita efficaciter antecederet salua earum libertate prædicta.

ut d. ostendimus sed ex immutabilitate efficacis voluntatis Dei conferendi auxilia regulari per scientiam mediam de eis effectibus liberis sub eiusdem auxiliis, quæ si donentur habitura effectum conditionate sunt præiudicia, ut ex utroque, nempe immutabilitate diuine voluntatis efficacis de auxiliorum collatione, & scientia medie ordinis prædeterminatio ad illam voluntatem necessitatem præsupponit eorum effectum infallibiliter certitudo conflat: ut de prædeterminationis certitudine agentes susus explicabimus.

3. Pro immutabilitate liberæ Dei volitionis per eius ad aliam aduersam conuerfionem ea omnia Patrum testimonia faciunt, quæ certant. 2. pro immutabilitate eius negatida seu puta cessione ab affectu, quem semel concepit efficaciter, recitabimus. Neque enim primò habitus voluntatis efficacis contrariam efficaciam aliam compari potest: quare ex prime illius necessitate per æternitatem, & æternitatem consistentia aduersæ alterius impossibilitatem ad eamque incommutabilitatem legitime deducitur: solum ergo recitandi hic sunt Patres, qui de immutabilitate voluntatis Dei à postuina in postuam aduersam volitionem loquuntur, est in eorum aliquibus ratio veramque immutabilitatem complectitur. Augul. 12. Confess. cap. 15. init. Num dicere falsa esse, quia mihi veritas videretur in aures interiores dicit de vera æternitate creatura: quod nequaquam eius substantia per tempora variatur, nec eius voluntas extra eius substantiam sit: vnde nos cum modo velle hoc, modo velle illud, sed semel, & semper velle omnia, quia vult; nec iterum, & iterum; neque nunc ista, nunc illa: nec velle postea, quod nunc vult, aut nolle quod prius volebat: quia talis voluntas mutabilis est, & omne mutabile æternum non est: Dicit autem noster æternus sit: 11. de Civit. cap. 12. post mod. Potest ad quod nouum non nouum sed sempiternum additæ consilium; nec pœnitendo, quia prius cessauerat, capere facere, quod non fecerat; sed est prius cessauit, & postea operatus est, hoc procul dubio, quod dicitur prius, & postius in rebus prius non existentibus, & postius existentibus fuit: in illo autem, non alteram præcedentem altera subsequens mutauit, aut abstrulit voluntatem, sed eam eademque sempiternam, & immutabilem voluntate res, quæ condidit, & prius non essent, egit, quamdiu non fuerunt, & postius essent, quando esse ceperunt: in quam sententiam scribit etiam 3. de Trinit. cap. 3. fin. & capite quarto post medium, & capite 95. Enchirid. vers. fin.

4. Generatim verò mutationem, & transmutationem omnem mortis partem, vel imitationem esse, ac proinde immutabilitatem, quamvis partem immortalitatis diuine reputandam subtiliter meditati sunt Chrysostomus in 1. lucam. homil. 10. post medium Gregor. Mag. 25. moral. cap. 4. ante med. Bernard. ferm. 81. in cant. circa med. illud 1. ad Timot. 6. qui solus habet immortalitatem, sic interpretatur. Reor pro eo dictum, quod solus sit natura immutabilis Deus, qui ait: ego Dominus & non morior. Vera nempe, & integra immortalitas, tam non respicit mutationem, quam nec finem: quod omnis mutatio quadam mortis imitatio sit: omne enim, quod mutatur, dum de vno ad aliud transiit esse, quodammodo necesse est moriatur: quod est, ubi esse incipiat, quod non est: quod sit in mortis, qui mutationes ubi immortalitas? inferiunt ad affectionum mutationem sic applicans ait: verum, cum constet suis affectibus mutari eam (animam seu spiritum) agnoscat, ita se Deo in immortalitate similem, ea scia sub: diuine non modi in immortalitatis partem soli eadem absolutam, perfectamque immortalitatem, apud quem non est transmutatio, nec vicissitudinis obumbratio. Hic de summo bono cap. 1. quid est Dei immortalitas, ostendit: incommutabilitatem? Nam, & Angeli, & anime immortales sunt, sed immutabiles non sunt: ideoque solus Deus dicitur immortalis, quia solus incommutabilis est. Inferiunt inde sic colligit: Opus non consilium apud Deum credimus mutari: nec variari eum, quia per vana diuersa tempora præceptis; sed manens idem incommutabilis, & æternus, quid cuique congruum esset temporis, ad ipsa tamen æternitate, in eius mansit dispositione comply.

5. Filialis vero aliunde Deum nulla ex re mutari in aliam quamquam posse vniuersim probat, quia in nullo

potest profectum capere, meliorisve conditionis esse, quam sit: ita enim scribit 11. de Trinitate columna penult. Ego igitur caret plenitudinis profectu, ut, per tempus adhuc; Deus omnia in omnibus sit: vel vnde summet, extra quem nihil est? Nihil autem ita, ut semper ipse sit, & qui ipse semper est, extra quem nihil est, quo incrementum esplendus est, vel quo augmento demmandus est: dicens: ego sum, & non demitur: cum non relinquatur, vel ad demutationem loci, vel ad profectum causa, vel ad æternitatem antierius, vel ad Deum aliud, præter quam Deus ipse est: quam doctrinam ad effectum Dei incommutabilitatem ita applicuit in Psalm. 2. ad id Tunc loquetur ad eos in ira sua. Nihil in æternam illam, & perfectam naturam nouum incidit: neque qui ita est, ut qualis est, talis, & semper sit, ne aliquando non idem sit potest effici, aliquid aliud effici, quam semper est. Terræ istud, imperfectaque causa habent generis, ut demutabiles sunt conuerfione natura, cum latitiam maris, placiditatem tra, beneuolentiam offensa, &c. Deus autem beatius, atque perfectus profectum non eget, cui nihil deest: de mutatione non nouus est, qui origine caret: ipse est qui, quod est non aliunde est, in sese est, secum est, ad se est, suus sibi est, & ipse sibi omnia est: carens omni demutatione nouitatis, qui nihil aliud, quod in se posset incidere per id, quod ipse sibi totum totus est, reliquit.

6. Hoc ipso discursu voluntatis diuine incommutabilitatem docuit Nyllanus: verumne quis in deterius ac non in profectum, sed in defectum voluntatem Dei mutari posse stolidè putaret, nec ad profectum, neque ad defectum cum Aristot. 7. ethicor. cap. 14. sine sic docuit tractata secundo, in Psalm. capite 4. init. inscriptio pro his, qui commutantur hunc mihi videtur habere sensum: solam diuinam naturam omnis conuerfionis, & mutationis experient esse. Non enim est, ad quod mutatio ne viatur, cum in vniuersum non sit capax mali, ad id vero, quod melius est transmutari nequeat; nam nullum bonum est, propter quod ita cum mutatio cadat: vtique, quia omnis bonitatis, cum physice tum moralis optimum Deus est. Nos vero homines in demutatione, & alteratione positi secundum utrumque per facultatem, & vim transmutatiua deterioris, & meliores reddimur: cui rationi iussit cap. 21. de officio homin. sub init. his verbis: Dei consilium in omnibus rebus perpetuo immobilitatem suam retinet; nostra vero natura mutationibus obnoxia, ne in malo quidem constanter persistit: quod enim semper mouetur siquidem ad bonum progreditur, propter rei ipsius iniquitatem nunquam ulterius contendere desinit: quia ad maius, & maius bonum moueri potest: itaque discursus iste breui pressus est: Deus eiusque voluntas, & amor summe boni actus, & de se est, & peccati incapax: ergo nequit moueri ab profectum bonitatis, neque ad defectum malitiae eius voluntas. Patet: quia alterutro motu summe boni actus esse desineret, quod repugnat: ergo de ratione summe bonæ voluntatis diuinae quies est, in bono quod habet, quin vel ad profectum, vel deterioris possit eius affectus moueri: dedit autem illum Aristot. 7. ethicor. capite 14. fin. in hæc scribens: quod si alicuius natura sit simplex, eadem operatio incunctissima erit: idcirco Deus vna semper simpliciter gaudet voluptate. Non enim solum motionis est operatio, sed & immobilitatis: & voluptas in quiete potius, quam in motu consistit. Mutatio vero omnium dulcissimum est, secundum Poëtam, ob prauitatem quamdam: ut enim homo prauus facile est mutabilis, sit, & natura praua est ea qua indiget mutatione. Non est enim simplex, nec bona: vtique simpliciter, ut Deus eiusque voluntas bona simplex siue simpliciter est. Qua ipsa ratione vltus est Ambrosi. in med. Comment. in Psalm. 61. dicens: immobilis dicitur, qui secat immobilem voluntatem, & propositum aliquod intentione animi fidelis exequitur: Nam, & Dei immobilem voluntatem legimus, sicut habet ad Hebra. 6. in quo amplius ostendere volens, &c. Recte ergo immobilis voluntas Dei, qua nullus peccati mouetur illecebris.

7. Accedunt Damasc. dialog. cont. Manich. vers. med. Dei voluntas bona est immutabilis, ac semper eodem modo se habens. Nec longè à med. quo fit, ut Deus solus immutabilis sit: vt ipse increatus, ac sempiternus. Repetit

62 Controu. IV. de Voluntate Dei,

colum. antepenuit. orat. de imagin. pag. 3. consilium aeternum se habet semper eodem modo in quo nulla est commutatio. aut vicissitudinis obumbratio: firmat ex Dionys. aiente: Omnia à Deo praefinita, & sine ulla commutatione futura. Gregor. 16. Moral. cap. 17. in id lob. 23. & nemo potest auertere cogitationem eius scribens: Sicut enim immutabilis natura est, ita immutabilis cogitatione: cogitationem quippe eius nullus auerit: quia nemo resistere oculis eius iudicis praevalere: subinferius: semel fixa iudicia mutari nequaquam possunt: unde scriptum est: praeceptum posuit, & non praeeribit, &c. cum ergo exterius mutari videtur sententia, interius non mutatur: quia de vnaquaque re immutabiliter intus constituitur, quidquid foris mutabiliter agitur: consonat à se dictis 2. Moral. cap. 14. sub init. Richard. Victorin. 2. de Trinit. c. 24. qui vere immutabilis est, velle suum variare non potest: quod ergo semel voluit, semper voluit. S. Maxim. centur. 8. cap. 88. apud Cyparil. decad. 8. sub init. ait: Dei motum amatorium esse simplicem, & immobilem, & Dionys. 4. de diuin. nominib. inter princ. & med. Dei pulchritudinem (cuius pars non modica amoris honestas) immutabilem asserit. Tandem (vt innumeris aliis testimoniis transcribendis parcam) audiendus Prosper epigramm. 41. sic canens.

*Lex aeterna Dei stabili regit omnia nutu:
Nec mutat vario tempore consilium.
Vt locis praesens simul est Deus omnibus vnus,
Sic rerum metas secum habet & numero.
Nec seruum, aut proprium sibi sentis in ordine rerum,
Cui cuncta assunt acta, & agenda simul.*

CERTAMEN II.

Immutabilitas libere volitionis diuinae positiua per aduersa successione à ratione probatur.

1. Ratio immutabilitatis voluntatis diuinae à positiua volitione in positiua aduersam succedentem prima esto: quam S. Thom. efformauit: art. 7. Quia in Deo nulla potest esse scientiae variatio: ergo nec volitionis semel conceptae potest esse variatio per temporariam oppositam successione. Probat consequentia: quia in antecedenti supponitur hanc ipsam oppositam volitionis scientiam Deo adiuuissse, & pro priori ad primam volitionem concipiendam, cum primum eam ab aeterno concepit: alioqui aliquid ab aeterno ignoraret, quod in tempore denud, ac demum sciret, atque non satis omnium praesciens decerneret, sed imprudens: praequam, quod Dei scientia è conceptu suo simpliciter infinita, atque omniscientia nata non esset, cum successu durationis crederet, & auerteretur, contra demonstrata à nobis 1. 1. de Deo vno controu. 2. ex principio generali pro omnibus praedicatis diuinis controu. 1. atque efficax voluntas de aliquo faciendo, quae retractanda per aduersam, cariturque effectum praeficitur, imprudentissima est: & ne nobis quidem, nedum Deo, digna: siquidem, neque nos absque noui motui prius ignorati efficacem de aliquo voluntatem, nisi inconstantissime, retractamus per aduersam: ergo ea retractatio prioris efficacis voluntatis per efficacem voluntatem in tempore succedentem prorsus Deo repugnat: quare, nec mutabilis Dei voluntas semel habita positiua per aduersam postea in tempore succedentem, vti neque per hanc defectibilis, vt nostra haec dogmatica conclusio fert. His praclusa manent, quae Valquez ad eum articulum, Valentia quaestione 19. pun. 4. post 3. assert. Soarius d. 30. met. sect. 9. num. 57. alique Recentiores contra hanc rationem subtiliter opponunt.

2. Secundo probatur à ratione conclusio: & confirmatur ratio praecedens: quia omnis voluntas Dei efficax de se, atque efficacia suae essentiali praedicto con-

proinde id Deo proprio ad primo conceptam à se, sed ad concipiendam primam suam efficacem de quouis ad extra faciendo absque nuper expensa ignorantia, & in voluntate illa prima efficaci concipienda imprudens stoliditate non potuit non innoscere: ergo non potuit post primam illam efficacem voluntatem de effectu aliquo oppositam aliam efficacem de eo ipso non faciendo concipere, quin velit efficaciter chinigram à se cogitam, vt talem, atque efficaciter eius voluntas in impossibile cognitum à se, vt impossibile: cognoscit siquidem ex cognita efficacia voluntatis suae de illo primo effectu conceptae: atque ad eius retractationem à se tentandam per aduersam efficacem de eius negatione necessario praesuppositae, & à se praecognitae effectum illum efficaciter à se praeuoluitum absolute fore: ergo, cum postea ad huc vellet illum ipsum effectum absolute non fore, vellet absolute non fore pro eodem tempore quod absolute efficaciter, inuitabiliter fore voluit, ac praeciu: quare vellet duplex contradictorium simul semelque coniungi: nempe chinigram & impossibile sciens volensque vellet: atque item chimericas voluntates efficaces sibi, quae tales, repugnantes admitteret. Hoc argumentum euasione nostrae Ariaga, ob quam minus vigere putat d. 29. sectione prima, numero secundo, §. 1. quod scilicet voluntas efficax Dei, ne impotentia Deus arguatur, solum debeat impleri tempore quo durat, non autem quo non durat, vti non durat, si retractaretur, in tempore per efficacem de effectu absolute soluta negatione aduersam reuincit: vt enim diximus efficacem voluntas Dei de effectu absolute pro hoc tempore, cum primum est, connectitur essentia sua cum absoluta sua existentia nunc: quare, & repugnat non esse unamque effectum est habitura.

3. Tertia conclusionis ratio sit: quia, si Deus mutabilis esset in volitionibus liberis esset mutabilis quoad substantiam: atqui certo ex fide, & euidenter ex ratione immutabilis, quoad substantiam, est: ergo & est immutabilis in suis liberis volitionibus: illationem conditionalem in antecedenti contractam contractam putant: indeque communem hanc conclusionem de monstrant Bassolis, & Lychet. in 1. d. 45. Ferrata 1. cont. gent. capite 83. eam vero illationem illegitimam, & debilem censet Valquez vbi proxime, alique Recentiores docti cum ipso, satis leuibus opposicionibus mox facile diluendis: reliqui tamen (etiam Soarius proxime numero 53. & 3. de attribut. cap. 6. numero 12. & Fonseca 7. Metaph. cap. 8. quaest. 5. sect. 6. & 7. qui eis videntur nonnihil conuincere) Doctores cum Sancto Thoma citato art. 7. & 1. controu. gent. capite 83. eius legitimitati contentiant: etiam eam immediatam merito illationem non censent, sed mediatam, vt videre est in nostro Ruiz citata d. 16. sect. 3. numero 5. & 6. & obicit Ariaga proxime sect. 1. numero 5. inuim. & Patres citati, dum alij non fore absolute, & omnino immortales, sicut animus noster & Angelus aiunt: dum ex Dei immortalitate, & absolute immutabilitate eius consilium, & voluntatem immutabiles probant: secundo alij cum Aristotele, ex eo, quod, nec ad melius aliquo prae bonitatis physice, vel moralis, nec ad turpe fer deus moraliter, vel physice eandem voluntatis Dei à semel concepto efficaci proposito dimoueri non possit concludunt: vnde in Patrum illationes damnum ab opposito consequentis ad oppositum antecedentis valere debet: Deus mutabilis in consilio, & voluntate sua est: ergo, & in substantia sua physica, & physice mutabilis est: est ergo illationis ratio: quia propositum, & consilium semel habitum mutari ab aliquo nequitiaque ignorantiae, & imprudentiae, vel inconstantiae defectu, vt vidimus numero 1. alterutrum autem horum physicae Dei entitati, & substantiae repugnat: quare alterutro admissio substantiam Dei physice destruit: quare & Deum substantialiter mutari ac deficere, cui necesse.

4. Notata illa postremo Patrum ex Aristotele illatio è Dei impotentia, melioritatis, vel deterioritatis, tam in genere physico, quam morali non adeo videtur expedita: siquidem, etsi praehabita libere volitione Dei aduersae alterius successu deficeret, eadem omnino physica Dei, & moralis bonitas praestaretur: quem